

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
2.	Bygningsmæssige forhold mv.	5
2.1.	Bygning og gangarealer	5
2.2.	Cellerne	6
2.3.	Øvrige rum mv.	8
2.3.1.	Toilet og badeforhold	8
2.3.2.	Køkkenfaciliteter	9
2.3.3.	Besøgsrum	9
2.3.4.	Værksted	10
2.3.5.	Fritidsrum	10
2.3.6.	Undervisningslokaler	11
2.3.7.	Gårdtursarealer	11
2.3.8.	Vaskefaciliteter	12
2.3.9.	Andet	12
2.3.10.	Personalerum	13

3.	Arbejde, fritid og undervisning	15
3.1.	Arbejde	15
3.2.	Fritid	15
3.3.	Undervisning	16
4.	Lægebetjening mv.	17
5.	Belæg	18
6.	Andre forhold	19
6.1.	Forplejning	19
6.2.	Købmandsordning	20
6.3.	Vold	20
6.4.	Tv-ordning	21
6.5.	Fællesskab	21
6.6.	Besøg	22
6.7.	Talsmandsordning	23
6.8.	Aviser	23
6.9.	Præsteordning	23
7.	Gennemgang af rapporter	23
7.1.	Disciplinærsager	24
7.1.1.		25
7.1.2.		26
7.1.3.		26
7.1.4.		27
7.1.5.		27
7.1.6.		27
7.2.	Visitation	31
7.3.	Anbringelse i sikringscelle	34

8.	Opfølgning	35
9.	Underretning	35

1. Indledning

Den 1. januar 1997 trådte lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand i kraft. I bemærkningerne til lovforslagets § 18 er det forudsat at ombudsmanden foretager systematiske inspektioner i fængsler til opfyldelse af en anbefaling fra Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf. Samtidig blev retsplejelovens § 779 ophævet, jf. ombudsmandslovens § 31, stk. 2. Det tilsyn som medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation og amtsrådene havde ført med varetægtsarrestanters behandling og forholdene i varetægtsfængsler (arresthuse) i henhold til retsplejelovens § 779 ophørte således med virkning fra den 1. januar 1997. Det er herved forudsat at denne tilsynsopgave i fremtiden varetages af ombudsmanden.

Som led i inspektionsvirksomheden foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 15. januar 1999 inspektion af Arresthuset i Holstebro. Til stede under inspektionen var blandt andet arrestinspektøren (Politimesteren i Holstebro), arrestforvareren og overvagtmasteren. I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. nærmere pkt. 7 nedenfor.

Ombudsmanden har tidligere inspiceret Arresthuset i Holstebro. Den første inspektion fandt sted den 7. september 1978 og en rapport herom er optaget i Folketingets Ombudsmands Beretning for 1978, s. 140 ff. Den anden inspektion fandt sted den 7. november 1990.

Inspektionen den 15. januar 1999 bestod af en indledende samtale med ledelsen og en medarbejderrepræsentant, rundgang i arresthuset og en afsluttende samtale med ledelsen. I tilslutning hertil udarbejdede jeg

- et referat af det indledende møde med ledelsen og medarbejderrepræsentanten
- et notat om de fysiske rammer mv. i arresthuset
- et referat af den afsluttende samtale med ledelsen.

Med brev af 25. januar 1999 sendte jeg det nævnte materiale til arresthuset og til politimesteren idet jeg bad om at modtage eventuelle bemærkninger eller tilføjelser inden en måned. Jeg modtog herefter et brev af 8. februar 1999 med arresthusets bemærkninger som politimesteren i brev af 10. februar 1999 henholdt sig til. Bemærkningerne er indarbejdet i rapporten.

Denne rapport har i foreløbig udgave været sendt til Direktoratet for Kriminalforsorgen og arresthuset for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Arresthuset fremkom med yderligere bemærkninger af 3. august 1999, og direktoratet fremkom med yderligere bemærkninger i brev af 6. august 1999. Bemærkningerne er indarbejdet i denne endelige rapport.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1. Bygning og gangarealer

Arresthuset i Holstebro er beliggende midt inde i Holstebro centrum. Det er en toetagers bygning med kælder. Bygningen er opført i ca. 1896.

Gangarealet i stueetagen er pænt holdt, væggene bar dog præg af ikke at have været malet i de senere år.

Der er seks celler i den ene side på begge etager. Herudover er der en tremandscelle i stueetagen.

I stueetagen på samme side som cellerne er der placeret et stort bord som bliver brugt når købmanden kommer med varer. Under loftet er der mange små vinduer med tremmer for. Overfor cellerne er der placeret et stort køle- fryseskab som de indsatte bruger. Ved siden af er der skabe hvor der blandt andet er kopper. Derudover er der et aflåst medicinskab til den daglige medicinudlevering. Midt på gangen, ved siden af skabene, er der to reoler hvor der er indrettet bibliotek til fri afbenyttelse. For enden af gangen, under trappen, er der tre store skabe. Her bliver opbevaret støvsuger og linned, også til fri afbenyttelse indenfor rimelighedens grænser.

Gangarealet på 1. sal er på grund af den åbne etageadskillelse smalt. Det gav et lidt nusset indtryk, selv om rengøringen for så vidt var i orden. For enden af gangen er der en aflåst dør. Bagved er den gamle retssal der ikke bliver brugt længere.

Mellemgangen i kælderen bliver normalt brugt til at spille bordtennis i men på grund af at væggene og gulvet, som er cementgulv, var nymalet stod på tidspunktet for inspektionen bordet midlertidigt i et andet rum.

2.2. Cellerne

Der er i alt 13 celler fordelt med seks enmandsceller og en tremandscelle i stueetagen, og seks enmandsceller på 1. sal. Alle enmandsceller er lige store. Dog er celle nr. seks lidt større end de andre celler. To celler på 1. sal blev besigtiget. Enecellerne er på ca. 7,5 m². Den første enecelle der blev besigtiget var møbleret med en briks med en opslagstavle over. Briksene havde to madrasser. Der var et lille skrivebord og et bord med et TV på, et lille dobbelt trægarderobeskab samt en lille hylde der hænger på væggen ved skabet. Der er en håndvask med koldt vand og et lille spejl over. Af belysning er der to lamper –

en hængende fra loftet og en anden stod på skrivebordet. Der er linoleum på gulvet. På væggen er der en tilkaldeknop. I den anden enecelle på 1. sal der blev besigtiget var der to borde, en briks, stol, et TV, en lampe på bordet samt en lampe i loftet, skab og en vask med koldt vand med et spejl over.

Der blev besigtiget tre celler i stueetagen samt tremandscellen. Enecellerne er ens bortset fra indretningen der kan variere. De er lige store med vindue i for endevæggen. Vinduerne trængte meget til at blive pudset. De indsatte har indrettet cellerne lidt forskelligt med hensyn til inventaret. Nogle har stillet et bord for enden af briksen med TV på. Andre har det overfor. Alle har et skrivebord med en lampe. I den første celle i stueetagen havde den indsatte stillet en papkasse med en dug over hvor det blev brugt som bord. Celle nr. fire var nymalet af en indsat. Arbejdet bærer præg af at det ikke er udført af en professionel maler. Celle nr. seks er indrettet som de tidligere beskrevne. I hvert cellerum er der ét el-stik ved døren. Der ligger derfor en del ledninger løst på gulvet.

Tremandscellen består af to rum. Briksen i det første rum var fjernet da der på tidspunktet for inspektionen ikke var nogen indsat her. Cellen var nymalet. I begge rum er der skabe uden låger. I det bagerste rum er der to brikse og et højt bord med TV på. Der er nogle stole, to opslagstavler, en vask med koldt og varmt vand med spejl over. Der er vinduer med vindueskarm i begge rum.

Cellerne virker slidte og trænger til at blive malet. Selv hvor cellerne var malet for nylig virkede malerarbejdet ikke professionelt udført. Ledelsen oplyste under inspektionen at cellerne ville blive malet løbende i det omfang der ikke var belægning på cellerne. Da ledelsen er opmærksom på behovet for maling foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

En del af møblementet var slidt og trængte til udskiftning. Ledelsen oplyste at der er bestilt nyt inventar til flere af cellerne. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Det er uhensigtsmæssigt at der kun er ét el-stik ved døren i hvert cellerum hvorfor der ligger mange løse ledninger i cellerne. Jeg henstiller til arresthuset at arresthusets elinstallationer gennemgås blandt andet med henblik på at tilvejebringe mere tilfredsstillende forhold i de enkelte celler. Jeg beder om underretning om hvad der sker vedrørende dette forhold.

2.3. Øvrige rum mv.

2.3.1. Toilet og badeforhold

I stueetagen er der toilet med bad. Adgang til disse rum sker gennem en lille mellemgang, hvor der er to håndvaske med koldt og varmt vand og der er spejle over vasken og en lille træbænk. Baderummet er indrettet med hvide fliser på væggene og med hvide fliser på gulvet. I mellemgangen er der en radiator med en lille træhylde over.

På 1. sal er der et enkelt lille toilet med en håndvask af ældre dato med både varmt og koldt vand. Der er et lille spejl over. Der er et vindue med tremmer for. Rensevæske er placeret på toilettet. Der var ingen vejledning i brugen af renservæskan.

Jeg finder det uheldigt at der ikke ved renservæskan var opsat vejledning i brugen af denne. Da ledelsen har oplyst at der nu er opsat vejledning i rengøring og brug af renservæskan foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Spørgsmålet om hvordan ordningen med renservæske fungerer indgår i øvrigt i en spørgeskemaundersøgelse som jeg har foretaget for landets arresthuse. De fleste arresthuse har oplyst at ordningen med renservæske ikke fungerer uden problemer. Jeg har derfor behandlet spørgsmålet generelt i forbindelse med min

behandling af spørgeskemaundersøgelsen. Jeg er endvidere bekendt med at direktoratet har foretaget en

evaluering af forsøgsordningen med rensvæske og har besluttet at forlænge ordningen i seks måneder, jf. Nyt fra Kriminalforsorgen, december 1998, s. 16. I nogle udvalgte arresthuse anvendes som forsøg nogle små flasker med rensvæske.

2.3.2. Køkkenfaciliteter

Der er ingen køkkenfaciliteter til rådighed for de indsatte men alene et køkken til opbevaring mv. blandt andet af dybfrostmaden fra Statsfængslet ved Sdr. Omme. Det er placeret i stueetagen på en gang overfor møderummet. Der er to vaske, en stor ovn, et køleskab, en mikroovn samt en stor fryser.

Der var overalt rent og istandgjort.

Det ville naturligvis være ønskeligt om der kunne etableres mindre køkkenfaciliteter som de indsatte kan benytte. Så vidt jeg kunne bedømme det rummer de bygningsmæssige forhold ikke mulighed for det.

2.3.3. Besøgsrum

Besøgsrummet er placeret i den samme mellemgang i den anden ende. Det er møbleret med en lille briks med et vokslagen, to skuffer nedenunder samt et lille bord foran. I skufferne ligger der sengetøj. Bagved er der et vindue med tremmer for og en lille plante i vindueskarmen. Der er gardiner der kan trækkes helt for. Ved bordet er der en læderlænestol. Desuden er der et lille kaffebord med en klapstol. Der er et dobbelt metalskab der bliver brugt til at låse de besøgendes overtøj samt tasker inde. Bagved døren er der en lille vask med varmt og koldt vand samt en papirholder. (Der var intet papir i). Der hænger to billeder på væggen. Gulvet er af linoleum. Rummet benyttes også som forsvarerværelse.

Af Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 18. december 1980 med senere ændringer om indsattes adgang til brevveksling og besøg mv., § 15,

fremgår det at besøgslokalerne skal indrettes på en sådan måde at der skabes en naturlig og venlig besøgsatmosfære.

Besøgsrummet med møbler var ikke af en særlig god standard. Jeg mener ikke af rummet danner en naturlig og venlig besøgsatmosfære. Jeg henstiller til arresthuset at overveje at undersøge muligheden for at rummet i højere grad kommer til at bære præg af en mere venlig ramme om besøgene. Jeg beder om underretning om resultatet af arresthusets overvejelser.

2.3.4. Værksted

Der er intet egentligt værksted i arresthuset. I kælderen er der nogle mindre rum der bliver brugt til pakkerum og lagerrum. De indsatte arbejder i øvrigt i deres egne celler. Der samles samledåser, mærker bliver syet på ryggen i tøj og der bliver limet små papirposer sammen som bliver brugt til ekstra knapper til jakker m.m.

Det ville naturligvis være ønskeligt om arresthuset kunne tilbyde de indsatte beskæftigelse i egentlige værkstedslokaler. De bygningsmæssige forhold rummer imidlertid ikke mulighed for det.

2.3.5. Fritidsrum

Midt i mellemgangen i kælderen står der normalt et bordtennisbord.

Bagved dette rum er der et motionsrum. Rummet indeholder blandt andet en stor motionsbænk, håndvægte samt et bord. Derudover er der en kondicykel der var ret beskidt. På væggen hænger der en vejledning til hvordan man skal bruge motionsbænken. Gulvet er et cementgulv, malingen var meget afslidt.

Motionsrummet virkede trist og trængte til rengøring. Dette gjorde jeg opmærksom på under inspektionen og jeg går ud fra at der efter inspektionen er sket en rengøring af rummet. Bortset herfra giver rummet mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.6. Undervisningslokaler

Arresthuset har ikke noget undervisningslokale, og undervisning foregår derfor i cellerne "på sengekanten".

Det er naturligvis utilfredsstillende at der ikke er noget undervisningslokale. På linie med det som jeg har anført ovenfor er jeg opmærksom på at de bygningsmæssige forhold i arresthuset vanskeliggør etableringen af egentlige undervisningslokaler. Jeg henstiller imidlertid til arresthuset at overveje at etablere undervisning i et lokale der eventuelt også kan bruges til andre formål. Jeg udbeder mig oplysning om hvad der sker vedrørende dette spørgsmål.

Jeg går i øvrigt ud fra at spørgsmålet om et manglende undervisningslokale har sammenhæng med det der er anført nedenfor under pkt. 3.3 om den manglende benyttelse af de 160 bevilgede timer om året til undervisning.

2.3.7. Gårdtursarealer

Gårdtursarealet består af to trekantede arealer på ca. 8 x 8 x 8 meter.

I det ene areal er der lagt fliser i en rundkreds med bede i midten. Der er også placeret bede i kummer i hvert et hjørne. På muren er der malet et motiv med skov og blomster af en af de indsatte. Der er et kraftigt trådnet over.

Det andet areal er indrettet på stort set tilsvarende måde. Der er ingen bænke eller stole/borde i de to gårdtursarealer. Der er indkig fra nabo-ejendommen ned i gården.

De to gårdarealer er meget små og virkede nedslidte. Jeg beder arresthuset om at overveje muligheden af at friske gårdtursarealerne op, og eventuelt opstille borde og bænke. Jeg beder også arresthuset om at overveje muligheden af at afskærme gårdene således at indkig fra naboejendommen i videst muligt omfang undgås.

Jeg beder om underretning om resultatet af disse overvejelser.

2.3.8. Vaskefaciliteter

Der er såvel vaskemaskine som tørretumbler i forrummet til de indsattes badeværelse i stueetagen. De indsatte samler deres beskidte tøj sammen til gangmanden og han vasker så tøjet for dem og afleverer det tilbage til dem.

2.3.9. Andet

I stueetagen er der et lægerum. Det er et pænt lokale, møbleret med en briks med syet betræk til. På den anden side er der aflåste metalskabe til personalets tøj da værelset også anvendes som omklædnings- og natopholdsrum for personalet. Der er et skrivebord, et aflåst medicinskab og en vask med varmt og koldt vand samt spejl over.

Der er desuden et skab med lægerekvisitter.

Det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt at et lægeværelse tillige fast benyttes som omklædningsrum og natopholdsrum for personalet. Jeg er opmærksom på at det er arresthusets bygningsmæssige forhold der har ført til denne løsning.

Jeg anmoder Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udtale sig om holdbarheden af denne løsning.

2.3.10. Personalerum

Ved arresthusets indgang ligger et pænt kontor der er arbejdsplads for to medarbejdere. Der er to pæne borde med computer.

Før mødelokalet er der et lille lokale med en knage til overtøj. I mødelokalet er der et langt bord, små reoler og et skrivebord med en computer. I den anden ende af lokalet er der en seng med syet betræk og billeder på væggen.

Helhedsindtrykket af de bygningsmæssige forhold i arresthuset er at forholdene er meget utidssvarende. De bygningsmæssige forhold har væsentlig indflydelse på hvilke forhold som de indsatte kan tilbydes blandt andet med hensyn til arbejde, fællesskab, fritidsfaciliteter og undervisning mv.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i direktoratets Bygningsanalyse fra 1998, s. 50, blandt andet skrevet følgende om arresthusene i Danmark:

"Generelt repræsenterer arresthusenes bygningsmasse en lang række betydelige problemer.

De fleste af arresthusene er således beliggende i tæt bymæssig bebyggelse, ofte i byens centrum, hvilket giver sikkerhedsmæssige problemer, vanskelige tilkørselsforhold og meget begrænsede muligheder for tilbygninger og lignende.

Bygningsmassens alder indebærer i sig selv et meget betydeligt vedligeholdelsesbehov, ligesom bygningernes alder og indretning giver en række sikkerhedsmæssige problemer og problemer med arbejdsmiljøet.

Bygningernes indretning er endvidere præget af, husene er opført under helt andre kriminalpolitiske forhold. Dette betyder, at der kun i beskedent omfang er etableret rimelige og nødvendige faciliteter til fx besøg, beskæftigelse, sport og fritidsaktiviteter mv., ligesom faciliteter til toilet og bad, køkkener osv. er ganske utidssvarende.

Som følge af de anførte forhold er moderniseringer og forbedringer af de gamle arresthuse en bekostelig og vanskelig opgave. I det omfang, der har været økonomisk mulighed herfor, prøver man at gennemføre forbedringer af en række af de omhandlede forhold som led i samlede ombygningsprojekter.

Da forbedringer oftest medfører behov for øget plads, har det for at undgå kapacitetsnedsættelser typisk været nødvendigt at inddrage de tidligere arrestforvarerboliger, som er blevet indrettet til arresthusformål. Der er således kun enkelte steder udvidelsesmuligheder tilbage i boligerne, ligesom boligernes placering uden for det sikrede område sætter begrænsninger for anvendelse.

Det vil således flere steder være nødvendigt at bygge nyt eller bygge til for at skaffe fornøden plads. Endvidere vil en række forbedringer kun kunne gennemføres ved nedlæggelse af celler (kapacitet)."

Det er mit indtryk at personalet i Arresthuset i Holstebro inden for de givne bygningsmæssige rammer gør en indsats for at afbøde de værste gener af de bygningsmæssige forhold.

Udover det som jeg har anført overfor, er jeg ikke i stand til at pege på konkrete forhold som kan forbedre de fysiske rammer væsentligt. Jeg anmoder imidlertid Direktoratet for Kriminalforsorgen og arresthuset om at overveje i hvilket omfang det er muligt at tilvejebringe ændringer/forbedringer af de bygningsmæssige forhold mv. i arresthuset.

Jeg udbeder mig underretning om resultatet af arresthusets og direktoratets overvejelser.

3. Arbejde, fritid og undervisning

3.1. Arbejde

Der bliver udført montering af ledningsholdere på akkord. Desuden er der pakke-arbejde og isætning af snore i tøjmærker. Arbejdet skal udføres som cellearbejde da der ikke er noget værksted. I særlige tilfælde kan der gives tilladelse til at de indsatte arbejder

sammen to og to på cellerne.

Særligt én ansat bruger tiden på at skaffe beskæftigelse til de indsatte. Der var på tidspunktet for inspektionen ikke problemer med at skaffe tilstrækkeligt arbejde.

De indsatte tjener typisk mere ved akkordarbejde end ved almindelig timeløn.

Der er stort set fuld beskæftigelse.

Jeg har ingen bemærkninger til det oplyste om de arbejdsmæssige forhold.

3.2. Fritid

Der er et motionsrum i kælderen. Det består af et forrum med bordtennisbord og et bagrum med motionsredskaber. Der må være tre indsatte ad gangen i motionsrummet.

Motionsrummet er åbent mellem kl. 7.00 og 22.00.

Jeg har ingen bemærkninger til det oplyste specielt om de fritidsmæssige forhold.

3.3. Undervisning

Arresthuset er bevilget 160 timer årligt til undervisning. To til tre af funktionærene hjælper i nogle tilfælde de indsatte med undervisning i dansk og regning. Herudover kan der være særlige ønsker fra de indsatte. Der er primært tale om selvstudium hvor funktionærene skaffer bøger til brug for undervisningen.

Der er ikke tilknyttet en lærer til arresthuset og de 160 bevilgede timer benyttes ikke. Der har været eksempler på at en udefra kommende lærer frivilligt har undervist hvis den indsatte har været studerende.

De indsatte har efter det oplyste ikke fremsat ønske om, men heller ikke fået tilbud om undervisning indenfor bevillingen af undervisningstimer.

Det er for så vidt prisværdigt at funktionærerne har påtaget sig den opgave der består i at give de indsatte undervisning. Jeg er også opmærksom på at forholdene blandt de indsatte kan være således at egentlig struktureret undervisning kan være vanskelig at etablere.

Uanset dette må jeg finde det meget beklageligt at der ikke indenfor de givne bevillingsmæssige rammer (160 timer om året) er givet et tilbud til de indsatte om undervisning

Arresthuset har oplyst at der pr. 1. februar 1999 er blevet ansat en timelærer. Jeg beder arresthuset nærmere oplyse om denne lærers tilknytning til arresthuset, herunder hvilken undervisning der (nu) tilbydes de indsatte, og på hvilken måde de indsatte bliver gjort bekendt med tilbuddet.

4. Lægebetjening mv.

En praktiserende læge der er tilknyttet arresthuset kommer to timer en gang om ugen. Derudover kan lægehjælp tilkaldes efter behov.

Nedtrapning af stofmisbrugere sker med fenemal. Metadon anvendes ikke i Ringkøbing Amt. Metadonbrugere der indsættes får frataget metadonen ved indsættelsen og går herefter på fenemalnedtrapning.

Ca. halvdelen af de indsatte på årsbasis er stofmisbrugere. Ledelsen kan ikke helt udelukke at der er stoffer i arresthuset, men er opmærksom på problemet. Der er ind imellem kontrol ved hjælp af hunde.

Der er efter ledelsens opfattelse ingen problemer med handel med stoffer indbyrdes mellem de indsatte ligesom der ikke er blevet observeret trusler mellem de indsatte vedrørende dette.

Medicin opbevares i et aflåst medicinskab i lægeværelset. Dette blev besigtiget. Lægen gennemgår medicinbeholdningen en gang om ugen, og en gang i kvartalet gennemgås medicinbeholdningen, herunder restmedicin, af en apotek.

Spørgsmålet om nedtrapning har jeg behandlet i forbindelse med min inspektion den 11. februar 1997 af Arresthuset i Odense. Jeg har over for Direktoratet for Kriminalforsorgen taget til efterretning at direktoratet ikke mener at have nogen instruktionsbeføjelse over for lægerne ansat i kriminalforsorgens institutioner for så vidt angår den egentlige patientbehandling.

På baggrund af oplysning i sagen om at Direktoratet for Kriminalforsorgen har nedsat en lægemiddelkomité og om dennes udsendelse af anbefalinger af vejledende karakter ("RePlik") om behandlingsprincipper mv., har jeg imidlertid antaget at direktoratet er enig i det ønskelige i at de indsatte i hvert fald i et vist omfang sikres en ensartet lægelig behandling i kriminalforsorgens forskellige institutioner. Jeg har meddelt direktoratet at jeg derfor går ud fra at direktoratet overordnet følger patientbehandlingen i institutionerne, herunder blandt andet for så vidt angår behandlingen af narkomaner, og i den forbindelse løbende overvejer

om der måtte være behov for udsendelse af yderligere vejledning til det lægelige personale i institutionerne. Jeg har også meddelt at jeg går ud fra at eventuel påbegyndt behandling af en narkoman der er iværksat i amtskommunalt regi som udgangspunkt fortsættes under ophold i kriminalforsorgens institutioner (i det omfang den amtskommunale behandlingsplan ikke efter sit indhold afbrydes ved indsættelse i arresthus/fængsel).

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i et brev af 2. april 1998 oplyst at direktoratet er enig i det ønskelige i at de indsatte i hvert fald i et vist omfang sikres en ensartet lægelig behandling. Direktoratet har videre bl.a. anført at de af direktoratet ansatte konsulenter bl.a. har til opgave at følge patientbehandlingen, og direktoratet har i den forbindelse redegjort nærmere for lægebehandlingen mv. For så vidt angår en påbegyndt behandling i amtskommunalt regi af en narkoman har direktoratet anført at den som udgangspunkt bør fortsættes under anbringelse i en af kriminalforsorgens institutioner. Direktoratet har i den forbindelse redegjort for arbejdet i en kontaktgruppe som er nedsat mellem direktoratet og Socialministeriet og direktoratets deltagelse i Narkotikarådet. Jeg har noteret mig disse oplysninger.

Som nævnt ovenfor får metadonbrugere der indsættes i Arresthuset i Holstebro frataget metadonen og går herefter på fenemalnedtrapning. Metadon anvendes efter det oplyste ikke i Ringkøbing Amt.

Jeg beder Direktoratet for Kriminalforsorgen udtale sig om det forhold at metadonbrugere ikke har mulighed for at fortsætte en uden for arresthuset iværksat behandlingsplan.

5. Belæg

På tidspunktet for inspektionen var der 12 indsatte. Arresthuset har, som anført ovenfor under punkt 2.2, 12 eneceller og en tremandscelle. Belægningen er aldrig over 14-15 indsatte. Der har sjældent tidligere været

hæfteafsonere - disse afsonere normalt i Statsfængslet i Kærshovedgaard. Arresthuset har nu helt lukket for tilgang af hæfteafsonere på grund af pladsmangel.

Det er sjældent at arresthuset har unge indsatte. Disse sendes normalt til pension Sølager. Der var ikke på tidspunktet for inspektionen kvindelig indsatte i arresthuset.

Ledelsen mener ikke at der er problemer med kvindelig indsatte ligesom det ikke er observeret at der skulle være sket tvang overfor de kvindelig indsatte fra de mandlige indsattes side.

Ledelsen oplyste generelt at der er en god bytteordning med de øvrige arresthuse vedrørende indsatte der ikke "passer ind" i arresthuset.

Det oplyste om belægget giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6. Andre forhold

6.1. Forplejning

De indsatte får al maden fra Statsfængslet ved Sdr. Omme. Der har været almindelig utilfredshed med maden, men ingen egentlige klager. De indsatte kan få ekstra mad i form af kartofler og rugbrød.

De indsatte kan hver dag få mad udefra fra et lokalt pizzeria.

De indsatte har som nævnt ikke eget køkken. Det kan ske at et par indsatte kommer med ud i arresthusets køkken for at bage mv. Personalet forsøger i køkkenet at "forbedre" maden fra Sdr. Omme, eksempelvis ved at brase de kogte kartofler.

Den ovenfor nævnte spørgeskemaundersøgelse vedrørende forholdene i samtlige arresthuse berører bl.a. spørgsmålet om arresthusmadens kvalitet. Jeg er endvidere ved modtagelse af et eksemplar af direktoratets rapport om direktoratets interne inspektion den 9. oktober 1997 af Arresthuset i Helsingør bekendt med at direktoratet har taget spørgsmålet op til generel overvejelse.

Jeg har i min rapport om min inspektion af Arresthuset i Herning bedt direktoratet om at underrette mig om resultatet af direktoratets overvejelser. Indtil jeg har modtaget denne underretning foretager jeg mig ikke mere i relation til min inspektion af Arresthuset i Holstebro vedrørende dette spørgsmål. Når jeg har modta-

get underretningen vil jeg tage stilling til om jeg har grundlag for en generel drøftelse af spørgsmålet om arresthusmadens kvalitet med direktoratet. Jeg har under et møde den 17. maj 1999 med Direktoratet for kriminalforsorgen fået en orientering om det arbejde der pågår med vurdering af arresthusmaden.

6.2. Købmandsordning

De indsatte kan bestille købmandsvarer tre gange om ugen og kioskvarer hver dag. Ordningen fungerer efter det oplyste tilfredsstillende.

Det anførte om købmandsordning giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6.3. Vold

Der har været tre sager med trusler om vold indenfor de sidste 2 år. Der var en enkelt sag med en indsat der var meget truende overfor personalet. Personalet ringede til politiet og fik den indsatte overflyttet. Der har ikke været yderligere episoder. I øvrigt er politikken at man forsøger at snakke folk til ro. Hård sprogbrug accepteres i en vis udstrækning. Ved grovere tilfælde sker der anmeldelse.

I øvrigt har der ikke været disciplinærsager inden for det sidste år. I alle tilfælde hvor en indsat findes i besiddelse af stoffer indgives der anmeldelse til politiet. Magtanvendelse har heller ikke været brugt i det sidste år.

Det anførte giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6.4. Tv-ordning

De indsatte kan leje TV fra privat radioforhandler. Lejen er kr. 5,- pr. dag. Der er mulighed for at se mere end 30 kanaler.

Ombudsmanden har i en anden sag bedt Direktoratet for Kriminalforsorgen om nærmere oplysninger om hvordan tv-lejeordningerne administreres i arresthusene og Københavns Fængsler. Ombudsmanden har den 22. juni 1999 afholdt et møde med Direktoratet for Kriminalforsorgen om spørgsmålet. Det blev aftalt at Direktoratet for Kriminalforsorgen skulle undersøge nogle retlige spørgsmål i forbindelse med ordningen og efter en (forny)et overvejelse afgive en redegørelse herom til ombudsmanden. På denne baggrund foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål i forbindelse med inspektionen af Arresthuset i Holstebro.

6.5. Fællesskab

Besøg mellem de indsatte kan ske to og to på cellerne. De indsatte må ikke arbejde sammen i cellerne i arbejdstiden. I særlige tilfælde kan der opnås tilladelse til at arbejde sammen to og to.

Jeg bad i min rapport om min inspektion af Arresthuset i Vordingborg Direktoratet for Kriminalforsorgen tage stilling til spørgsmålet om fællesskab på gangene.

Direktoratet har i brev af 10. februar 1999 oplyst at udgangspunktet er at afsonere og varetægtsarrestanter 'så vidt muligt' eller 'i almindelighed' skal have adgang til fællesskab. Adgang til fællesskab kan begrænses såfremt de bygningsmæssige forhold eller ordens- og sikkerhedsmæssige er til hinder for at indsatte får adgang til ubegrænset fællesskab. Vedrørende begrænsninger som følge af bygningsmæssige forhold vil dette særligt gøre sig gældende for arresthuse som ikke er indrettet med henblik på fællesskabsmuligheder.

Jeg går ud fra at arresthuset i lyset af det som Direktoratet for Kriminalforsorgen har udtalt om fællesskab vil overveje fællesskabsmulighederne i arresthuset.

Jeg udbeder mig underretning om resultatet af overvejelserne.

6.6. Besøg

Varetægtsarrestanter skal efter § 13, stk. 1, i cirkulære af 19. december 1980 med senere ændringer om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg mv., have adgang til besøg "så ofte forholdene i varetægtsfængslet (arresthuset) tillader det". Afsonere har efter § 13, stk. 1, adgang til et ugentligt besøg, men hyppigere besøg skal tillades hvis omstændighederne i det konkrete tilfælde taler derfor. Der kan generelt etableres en videregående besøgsordning hvis forholdene i institutionen taler derfor (stk. 3). Besøgstiden må ikke være kortere end ½ time og skal, hvor forholdene gør det muligt, være mindst en time (§ 14).

I den tidligere omtalte spørgeskemaundersøgelse har arresthuset oplyst at der er mulighed for besøg alle dage, også i arbejdstiden om eftermiddagen. Alle indsatte i arresthuset kan få næsten alle de besøg de ønsker.

Det arresthuset har oplyst vedrørende besøgsordningen giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6.7. Talsmandsordning

Der er ingen talsmandsordning. Ledelsen mener at dette kan skyldes at der er tale om et lille arresthus. Der er bestemte funktionærer knyttet til de enkelte indsatte. Der er nogle gange "ad hoc"-talsmænd vedrørende konkrete sager.

Arresthuset i Viborg, som jeg inspicerede den 9. oktober 1997, har orienteret mig om at dette arresthus har rettet en henvendelse til Dansk Arrestforvarerforening med anmodning om at foreningen kontakter Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på udarbejdelse af ensartede regler for talsmandsvirksomhed i arresthusene. Jeg har i den

bedt direktoratet om at underrette mig om resultatet af foreningens henvendelse til direktoratet. Jeg har endnu ikke modtaget en sådan underretning.

6.8. Aviser

Arresthuset holder det lokale dagblad og Morgenavisen Jyllands-Posten.

6.9. Præsteordning

Præsten kommer på forlangende. Endvidere kommer der en repræsentant fra Kirkens Korshær en gang hver anden måned.

7. Gennemgang af rapporter

Ved starten af inspektionen bad jeg om at modtage kopi af arresthusets rapporter mv. for perioden fra den 1. januar 1998 til den 1. januar 1999 vedrørende disciplinærsager, enrumsanbringelse, magtanvendelse, anvendelse af håndjern og visitation, herunder visitation af besøgende.

Jeg modtog 7 visitationsrapporter, herunder en visitationsrapport vedrørende besøgende, en rapport vedrørende anden visitation (forsøg på indsmugling pr. brev), to konfiskationserklæringer og to disciplinærrapporter.

Ved min gennemgang af det modtagne materiale har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på hvorvidt proceduren i forhold til de gældende regler er blevet fulgt. Jeg har også været opmærksom på spørgsmålet om overholdelse af reglerne om notatpligt. Gennemgangen giver mig anledning til følgende bemærkninger:

7.1. Disciplinærsager

Af de to disciplinærrapporter vedrørte den ene en fængselsafsoner og den anden en varetægtsarrestant. Begge sager endte med overførsel.

Begge sager indgår i min undersøgelse idet de krav der gælder for behandlingen af disciplinærsager også gælder i tilfælde hvor der anvendes andre foranstaltninger, jf. Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning af 5. december 1995 om behandling af sager om disciplinærstraf mv. i Kriminalforsorgens anstalter og arresthusene.

Den ene sag omhandlede trusler om og udført selvbeskadigelse. Vedkommende blev overført til Arresthuset i Århus. I den anden sag blev der under visitation af den indsatte celle konstateret et stort hul i muren. Vedkommende blev ifølge en udfyldt rapport vedrørende anbringelse i sikringscelle anbragt i sikringscelle og herefter også overført til Arresthuset i Århus.

Reglerne om gennemførelse af disciplinærsager overfor afsonere findes i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 10. marts 1976 med senere ændringer, om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinærstraf over for indsatte og om disciplinærsagers gennemførelse. For så vidt angår varetægtsarrestanter findes reglerne i direktoratets cirkulære af 13. september 1978 om anbringelse af varetægtsarrestanter med senere ændringer.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i forlængelse af disse cirkulærer udstedt den ovennævnte vejledning af 5. december 1995 om behandling af sager om disciplinærstraf mv. i Kriminalforsorgens anstalter og arresthusene.

Procedurereglerne i disciplinærstrafcirkulærene mv. skal anvendes i alle disciplinærsager, uanset om sagen ender med en disciplinærstraf eller en anden foranstaltning (eller en "frifindelse"), jf. vejledningens pkt. 11. Reglerne finder også anvendelse ved konfiskation og erstatning, jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens §§ 37, stk. 1 og 38, stk. 3, varetægtsbekendtgørelsens § 14, stk. 3, og vejledningens pkt. 12.

Jeg har i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Nakskov overfor Direktoratet for Kriminalforsorgen rejst spørgsmålet om hvorvidt vejledningens pkt. 11 gælder for såvel strafafsonere som varetægtsarrestanter. Uanset at jeg har rejst spørgsmålet, har jeg valgt på nuværende tidspunkt at medtage disciplinærsagen vedrørende en varetægts-arrestant under min behandling nedenfor.

Bestemmelserne i §§ 5-10 i cirkulæret vedrørende varetægtsarrestanter er indholdsmæssigt identiske med bestemmelserne i §§ 6-11 i cirkulæret vedrørende afsonere. I det følgende er det cirkulæret vedrørende afsonere der er anvendt.

7.1.1.

Disciplinærsager skal behandles så hurtigt som muligt, jf. cirkulærets § 7, stk. 2.

I den ene disciplinærsag (vedrørende en fængselsafsoner) er afsoneren blevet overført til Arresthuset i Århus den samme dag som hændelsen skete.

I den anden sag (vedrørende varetægtsarrestant) fremgår det ikke af rapporten hvornår hændelsen er sket, eller hvornår den indsatte er blevet overført til Arresthuset i Århus.

Jeg beder arresthuset om en udtalelse herom.

7.1.2.

§ 9 i disciplinærstrafcirkulæret har følgende indhold:

"I disciplinærsager i øvrigt gøres den indsatte bekendt med, hvad der er indberettet, og orienteres i hovedtræk om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes under den indsatte tilstedeværelse, efter at han har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens funktionærer.

Stk. 4. Om disciplinærsagens gennemførelse gøres notat i en særlig protokol. Notatet skal indeholde en gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer, der skal protokolleres, medens vedkommende er tilstede. Protokollatet søges affattet således, at det kan godkendes af den pågældende. Notatet skal endvidere indeholde oplysning om, hvilke bestemmelser der anses overtrådt, på hvilket grundlag dette anses for bevist og oplysning om afgørelsen."

7.1.3.

Det fremgår ikke af de to rapporter om de indsatte er blevet gjort bekendt med det indberettede og har haft lejlighed til at udtale sig inden afgørelsen om overførsel blev truffet.

Jeg beder arresthuset udtale sig om hvorvidt cirkulærets § 9, stk. 1 og 2, er blevet iagttaget.

7.1.4.

Det skal af forhørsprotokollen fremgå hvem der har fungeret som vidne efter disciplinærcirkulærets § 9, stk. 3, jf. vejledningens pkt. 10.

I ingen af sagerne er der vedlagt forhørsnotat.

Jeg beder arresthuset oplyse hvorvidt der er foretaget forhør i sagerne.

7.1.5.

Det fremgår af cirkulærets § 9, stk. 4, at der skal gøres notat i en særlig protokol

om disciplinærsagens gennemførelse.

Af protokollen skal det blandt andet fremgå om den indsatte har godkendt sin forklaring, en begrundelse for disciplinærstraffen, bevisbedømmelse, hvilke bestemmelser der anses for overtrådt, hjemlen for disciplinærreaktionen, vejledning om den indsattes rettigheder samt klageadgang.

Jeg har ikke modtaget en sådan protokol.

Jeg beder arresthuset oplyse om en sådan protokol findes, og i bekræftende fald sende mig kopi af denne.

7.1.6.

Der er sket konfiskation i 4 sager. I to af sagerne har de indsatte erkendt at de konfiskerede genstande var i deres besiddelse. Der er tale om henholdsvis en varetægtsarrestant og en strafafsoner. I disse sager har de indsatte underskrevet konfiskationserklæring. Herudover er der to rapporter hvoraf det ikke fremgår

hvorvidt der er sket konfiskation (en sag om visitation af besøgende og en sag om forsøg på indsmugling af piller pr. brev). Endelig er der en sag hvor effekter er blevet henlagt på depot.

Reglerne om konfiskation over for afsonere findes i straffelovens § 47, stk. 3. Herefter kan der ske konfiskation af genstande som er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i anstalten, medmindre genstandene tilhører nogen som ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold. Procedurereglerne for behandling af disciplinærsager finder som nævnt under pkt. 8.1.1. ovenfor også anvendelse i forbindelse med konfiskation, jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 37 og disciplinærstrafvejledningens pkt. 12, 4. afsnit.

For varetægtsarrestanter findes reglerne om konfiskation i retsplejelovens § 931, stk. 5, jf. bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 om udenretlig vedtagelse af konfiskation. Det følger heraf at der kan ske konfiskation af nærmere angivne genstande, herunder euforiserende stoffer og genstande der benyttes eller er bestemt til at benyttes ved indtagelse af sådanne stoffer hvis den pågældende administrativt vedtager det. Hvis den pågældende ikke vil vedtage konfiskation, må genstandene overdrages til politiet med henblik på eventuel beslaglæggelse, jf. vejledningens pkt. 12. Effekter der ikke er omfattet af bekendtgørelsen, men som det ikke er tilladt at have i institutionen er der ikke hjemmel til at konfiskere, men de kan henlægges på depot til løsladelsen.

Ved konfiskation af euforiserende midler gælder endvidere de særlige regler i cirkulære af 18. marts 1994 med senere ændringer om fremgangsmåden med hensyn til konfiskation af euforiserende midler der findes i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse.

I de to sager hvor forholdet er erkendt har de indsatte underskrevet en konfiskationserklæring hvori de erklærer sig skyldige i overtrædelse af "Lov om euforiserende stoffer". De har endvidere givet samtykke til konfiskation af effekterne og erklærer at være gjort bekendt med at der kan blive rejst tiltale mod dem. Af konfiskationsrapporterne fremgår det at sagen er overgivet til politiet.

Jeg mener ikke at det er tilstrækkelig præcist at der i konfiskationserklæringen blot er henvist til lov om euforiserende stoffer. Der er således ikke i nogen af disse sager henvist tilstrækkeligt til retsgrundlaget for beslutningen om konfiskation hvorfor kravet efter vejledningens pkt. 12, jf. pkt. 9 ikke er opfyldt. Jeg finder dette beklageligt.

Vedrørende konfiskation hos en varetægtsarrestant fremgår det af rapporten at

der hos den indsatte blev fundet 4 gram hash. Den indsatte afleverede herefter en pibe stoppet med en rygeklar blanding af hash og tobak. Den indsatte blev gjort bekendt med at hashen samt piben ville blive overgivet til politiet til videre foranstaltning. Ved konfiskationen hos en straffesoner blev der fundet en hash/-tobaksblanding, og den indsatte afleverede herefter yderligere en klump hash.

Jeg beder arresthuset oplyse om de nævnte effekter herefter blev overleveret til politiet.

Af de to øvrige konfiskationssager (besøgende og forsøg på indsmugling af piller pr. brev) fremgår det ikke hvad der er sket med de konfiskerede effekter.

Jeg beder arresten oplyse hvad der er sket med de konfiskerede effekter i de nævnte tilfælde.

Jeg har i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Nakskov overfor Direktoratet for Kriminalforsorgen rejst et spørgsmål om kompetence i forbindelse med konfiskation. således er det i § 1, 1. pkt. i bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 om udenretlig vedtagelse af konfiskation angivet, at der i sager i hvilke der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte, kan vedtages udenretlig konfiskation af nærmere angivne genstande. I Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 18. marts 1994 er det indledningsvist anført at "De afgørelser, der træffes efter nedenstående regler, foretages af anstaltslederen/arrestinspektøren, eller den, han bemyndiger hertil. Under pkt. 1 i cirkulæret er det anført, at "Afgørelser om konfiskation af euforiserende stoffer hos personer, der ... eller som er varetægtsfængslede, foretages i overensstemmelse med reglerne i ..."

Udtrykket "afgørelse om konfiskation", jf. cirkulærets ordlyd, må efter min opfattelse forstås som dækkende den afgørelse der skal træffes vedrørende spørgsmålet om hvorvidt bekendtgørelsen om udenretlig vedtagelse af konfiskation finder anvendelse - dvs. en afgørelse af spørgsmålet om hvorvidt der i sagen bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte. Jeg har i den forbindelse anmodet Direktoratet for

Kriminalforsorgen om en udtalelse om hvorvidt en anstaltsleder/arrestinspektør, eller en der måtte være bemyndiget hertil, har kompetence til at træffe denne afgørelse eller hvorvidt en sådan afgørelse alene henhører under politiet, og hvorefter arresthuset i givet fald fungerer som ekspeditionskontor for fremsendelsen af varetægtsarrestens vedtagelse til politiet.

Endelig er der en sag hvor en mobiltelefon med tilbehør blev fundet hos en varetægtsfængslet i forbindelse med en visitation. Det fremgår af rapporten at effekterne blev lagt i depot.

Jeg har ingen bemærkninger til denne fremgangsmåde.

7.2. Visitation

Jeg har, som ovenfor anført, fået udleveret 7 visitationsrapporter, herunder 1 vedrørende visitation af to besøgende. Endelig har jeg fået en rapport vedrørende anden visitation (forsøg på indsmugling pr. brev).

Som begrundelse for visitation er anført såvel rutinemæssig visitation som anonym anmeldelse, men der er også flere rapporter hvor der ikke er givet nogen begrundelse, herunder oplysning om at der har været tale om rutinemæssig visitation.

Ingen af sagerne vedrører visitation af indsatte person.

Reglerne om visitation af de indsatte og deres opholdsrum findes i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 15. december 1980 med senere ændringer.

Betingelserne for at visitere er angivet i henholdsvis § 1 for så vidt angår den indsatte

person, og § 4 for så vidt angår den indsattes celle.

Ved visitation af den indsattes person har den pågældende ret til at få oplyst grunden til visitationen, medmindre særlige omstændigheder taler derimod, jf. § 1, stk. 6. Der skal endvidere "så vidt muligt" være et vidne til stede, jf. § 2, stk. 1, og visitationen skal foretages og bevidnes af personale af samme køn som den indsatte, jf. § 2, stk. 2.

Ved rutinemæssig visitation af en indsats celle skal den pågældende, hvis han eller hun anmoder derom, skal gøres bekendt med grunden til at der har været foretaget visitation, jf. § 4, stk. 4. For at indsatte der har været fraværende mens deres celler er blevet visiteret har mulighed for at gøre denne ret gældende må de gøres bekendt med at der har fundet en visitation sted. Ombudsmanden har derfor i forbindelse med inspektionen af Stats-

fængslet i Ringe udtalt at der i denne bestemmelse må ligge et krav om at de indsatte altid orienteres når deres celle har været visiteret (mens de har været fraværende fra cellerne), jf. Folketingets Ombudsmands Beretning for 1995, side 597.

Jeg er opmærksom på at indsatte i arresthusene - i modsætning til indsatte i fængslerne - opholder sig det meste af tiden i cellerne. Jeg går derfor også ud fra at der ikke så ofte sker cellevisitation uden at de indsatte er bekendt med at det sker.

I cirkulærets § 6, stk. 1, er der regler om udarbejdelse af fortegnelse og udlevering af kopi heraf til den indsatte i de tilfælde hvor der tages genstande i bevaring i forbindelse med en visitation. Er der tale om den pågældendes egne effekter skal vedkommende tillige gøres bekendt med grunden hertil. Efter bestemmelsens stk. 2, kan effekter der tilhører institutionen umiddelbart inddrages. Efter stk. 3, bestemmer institutionens leder i hvilket omfang der skal ske skriftlig indberetning om gennemførelse af visitation.

Der er ikke herudover foreskrevet notatpligt med hensyn til visitationer, men efter min

opfattelse må der udfærdiges notater så det er muligt at efterprøve om reglerne i cirkulæret har været overholdt.

Reglerne om visitation af besøgende findes i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulæreskrivelse af 28. januar 1981 om retningslinier med hensyn til kontrollen med at adgangen til besøg til indsatte i lukkede institutioner ikke benyttes til indsmugling.

Efter bestemmelsen i cirkulæreskrivelsens § 3 er det en forudsætning for visitation at den besøgende forinden meddeler samtykke idet nægtelse heraf medfører afvisning af besøget.

Institutionens leder, eller den han bemyndiger hertil, kan, jf. cirkulæreskrivelsens § 4, bestemme at der skal foretages visitation af alle eller en del af de besøgende på en bestemt dag eller i en nærmere fastsat periode.

Såfremt der i det enkelte tilfælde er begrundet mistanke om at den besøgende vil indsmugle narkotiske stoffer og lignende, våben eller undvigelsesredskaber kan institutionens leder, eller den han bemyndiger hertil, bestemme at der skal foretages visitation af den besøgende, jf. cirkulæreskrivelsens § 6, stk. 1. Beslutning om visitation som nævnt i § 7 (opfordring til den besøgende om at fremvise effekter i lommer mv. og undersøgelse ved anvendelse af metaldetektor) kan dog træffes af den funktionær der er ansvarlig for besøgsafdelingen såfremt forholdene ikke tillader at man afventer lederens afgørelse, jf. § 6, stk. 2.

Efter cirkulæreskrivelsens § 8 kan der foretages videregående visitation af den besøgendes yderbeklædning såfremt forholdene taler derfor. Sådant visitation skal foregå i et særligt lokale og må ikke foretages eller overvåges af personer af andet køn end der skal efterses. Visitationen må ikke overværes af andre besøgende eller indsatte.

Videregående visitation foretages ved at den besøgende opfordres til at aftage sin yderbeklædning. Afklædning skal gennemføres på en måde der i størst muligt omfang er egnet til at formindske den besøgendes oplevelse af at blive krænket.

Under afklædningen skal der stilles den besøgende anden beklædning (eks. badekåbe) til rådighed, jf. § 9, stk. 1.

Undersøgelsen af yderbeklædningen skal ske i den besøgendes påsyn, jf. § 9, stk. 2.

Efter cirkulæreskrivelsens § 10 skal der optages rapport om videregående visitation af besøgendes yderbeklædning. Det er ikke nærmere fastsat hvad der skal anføres i en sådan rapport. Jeg har tidligere i forbindelse med min inspektion af Anstalten ved Herstedvester udtalt at rapporterne bør indeholde de oplysninger der er nødvendige for at det efterfølgende så vidt muligt kan konstateres om cirkulæreskrivelsens (og eventuelle interne regler) er iagttaget.

Jeg kan på baggrund af det materiale som jeg har modtaget vedrørende den visitation der blev foretaget den 1. marts 1998 af to besøgende ikke vurdere hvorvidt der er forholdt i overensstemmelse med reglerne i cirkulæreskrivelsen og i eventuelle interne regler.

Jeg beder arresthuset om nærmere oplysninger om den foretagne visitation, herunder om oplysninger om eventuelle interne regler vedrørende spørgsmålet om visitation.

7.3. Anbringelse i sikringscelle

Der er ikke i Arresthuset i Holstebro en sikringscelle. Der foreligger dog en rapport vedrørende anbringelse i sikringscelle. Reglerne om anbringelse i sikringscelle findes i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulæreskrivelse af 27. maj 1994. Det fremgår af cirkulæreskrivelsens § 8 at anbringelse i sikringscelle kun kan finde sted såfremt det skønnes nødvendigt for at afværge truende vold, betvinge voldsom modstand eller hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Det fremgår af cirkulæreskrivelsens § 11 at bestemmelse om anvendelse af sikringscelle træffes af anstaltens vagthavende leder/arrestforvareren. Såfremt forholdene ikke tillader

at man afventer lederens afgørelse skal lederen så hurtigt som muligt underrettes om anbringelsen.

Af § 17 fremgår det at celler der er indrettet og godkendt som sikringsceller ikke må anvendes til andet formål.

Det fremgår af rapporten vedrørende anbringelse i sikringscelle at der under visitation af indsattes celle blev konstateret et hul i muren hvorfor det blev bestemt at indsatte skulle overføres til Arresthuset i Århus. Dette blev klaret af politiet i Holstebro. Det fremgår ikke af rapporten hvorfor indsatte blev anbragt i "sikringscelle".

Jeg beder arresthuset om en udtalelse om hvor den pågældende blev anbragt. Jeg beder ligeledes om en udtalelse om grundlaget for anbringelsen.

8. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de udtalelser som jeg har bedt om gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen, som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

9. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, politimesteren og Direktoratet for Kriminalforsorgen, samt til Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen